

ΤΜΗΜΑ ΕΒΔΟΜΟ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, την 1^η Μαρτίου 2022, με την ακόλουθη σύνθεση: Σωτηρία Ντούνη, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Εβδόμου Τμήματος, Αργυρώ Μαυρομάτη και Ιωάννης Καλακίκος, Σύμβουλοι, Ελένη Νικολάου και Ιωάννης Νταλαχάνης (εισηγητής), Πάρεδροι που μετέχουν με συμβουλευτική γνώμη.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ιωάννης Κάρκαλης, κωλυομένου του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας.

Γραμματέας: Πελαγία Κρητικού, Προϊσταμένη Τμήματος, δικαστική υπάλληλος με βαθμό Α΄.

Για να αποφασίσει σχετικά με τις ακόλουθες προσφυγές ανάκλησης: **α)** την από 19.1.2022 (ΑΒΔ .....) προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία «.....» και τον διακριτικό τίτλο «.....», που εδρεύει στη ....., με Α.Φ.Μ. ...., όπως εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου δικηγόρου της Ιωάννη Παραρά (Α.Μ./Δ.Σ.Α. 21501) και **β)** την από 24.1.2022 (ΑΒΔ .....) προσφυγή του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπείται νόμιμα από τους Υπουργούς Οικονομικών και ..., οι οποίοι παραστάθηκαν διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Στυλιανής Κουστουμπάρδη και με έγγραφη δήλωση του άρθρου 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020 της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Μαρίας Παπίδα, αντίστοιχα.

Με τις προσφυγές αυτές επιδιώκεται η ανάκληση της ..... πράξης του Ζ΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τη συνεδρίαση το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της πρώτης προσφεύγουσας, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της προσφυγής.

Τη δικαστική πληρεξούσια του Ελληνικού Δημοσίου που δήλωσε ότι επαφίεται στην κρίση του Δικαστηρίου. Και

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας, που πρότεινε την απόρριψη αμφοτέρων των προσφυγών.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη εξ αποστάσεως κατ' άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, με την παρουσία όλων των ανωτέρω μελών του.

Αφού άκουσε την εισήγηση του Παρέδρου Ιωάννη Νταλαχάνη

Μελέτησε τα στοιχεία του φακέλου

Σκέφθηκε σύμφωνα με τον νόμο και αποφάσισε τα ακόλουθα:

1. Για την άσκηση της πρώτης από τις ανωτέρω ένδικες προσφυγές έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (βλ. το με κωδικό πληρωμής ..... ηλεκτρονικό παράβολο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων). Για την άσκηση της δεύτερης εξ αυτών, δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου, σύμφωνα με το άρθρο 308 παρ. 3 του Κεφαλαίου 49 του ν. 4700/2020, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως και στις υποθέσεις προσυμβατικού ελέγχου, όπως η υπό κρίση υπόθεση, σύμφωνα με το άρθρο 336 παρ. 1 του ανωτέρω νόμου (βλ. αποφ. 1826/2021 Ολομ. ΕλΣυν).

2. Με τις υπό κρίση προσφυγές ζητείται η ανάκληση της ..... πράξης του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, με την οποία κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου διά της Υπουργού ... και της πρώτης προσφεύγουσας εταιρείας με τίτλο «Για την επιλογή αναδόχου για την παροχή υπηρεσιών φύλαξης, για την κάλυψη των αναγκών των κτηριακών εγκαταστάσεων του Υπουργείου ....., για χρονικό διάστημα είκοσι επτά (27) μηνών και με δυνατότητα παράτασης για ένα (1) επιπλέον έτος», συνολικής προϋπολογισθείσας δαπάνης 2.167.741,93 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου δικαιώματος προαίρεσης, πλέον ΦΠΑ).

3. Οι υπό κρίση προσφυγές πρέπει να συνεκδικαστούν λόγω της πρόδηλης μεταξύ τους συνάφειας, καθόσον στρέφονται κατά της ίδιας πράξης (βλ. άρθρο 334 παρ. 4 του ν. 4700/2020, πρβλ. απόφ. 505/2021 Ολομ. ΕλΣυν).

4. Οι ως άνω προσφυγές έχουν ασκηθεί εμπροθέσμως (βλ. ως προς τη δεύτερη προσφυγή το άρθρο 10 της από 28.1.2022 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου «Επείγουσες φορολογικές, τελωνειακές και συναφείς ρυθμίσεις, επείγουσες διατάξεις για τη διασφάλιση του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας» - Α' 14 που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4890/2022 Α' 23 - και, σύμφωνα με το οποίο το χρονικό διάστημα αναστολής εργασιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, από τις 25 έως τις 28 Ιανουαρίου 2022, δεν υπολογίζεται, λόγω της κακοκαιρίας «ΕΛΠΙΣ», στις δικαστικές προθεσμίες για τη διενέργεια διαδικαστικών πράξεων) και κατά τα λοιπά νομοτύπως. Συνεπώς, πρέπει να γίνουν τυπικά δεκτές και να ερευνηθούν περαιτέρω ως προς τη βασιμότητα των προβαλλομένων με αυτές λόγων.

5. Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν όσα εκτίθενται στις σκέψεις 6 έως 12 που ακολουθούν.

6. Με την ..... απόφαση της Υπουργού ... εγκρίθηκε η διενέργεια ηλεκτρονικού ανοικτού διαγωνισμού άνω των ορίων, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας-τιμής, για την ανάθεση των επίμαχων υπηρεσιών και με την ..... όμοια εγκρίθηκαν οι όροι της οικείας διακήρυξης. Αντικείμενο της σύμβασης είναι η παροχή υπηρεσιών φύλαξης στο ..... κτήριο του Υπουργείου ... στο ..... και στις εγκαταστάσεις του Υπουργείου στον ..... Δήμου ..... και στο ... . Η υπηρεσία αφορά, ειδικότερα, στη φύλαξη των ανωτέρω εγκαταστάσεων, με στατικούς φύλακες, εποχούμενες περιπολίες και παρακολούθηση καμερών ασφαλείας. Η διάρκεια της σύμβασης ανέρχεται σε 27 μήνες με δικαίωμα προαίρεσης 12 μηνών, προϋπολογισμού, χωρίς ΦΠΑ, ποσού 1.501.612,90 ευρώ και 666.129,03 ευρώ, αντίστοιχα.

7. Η από ..... διακήρυξη του διαγωνισμού προβλέπει στο άρθρο 2.2.5 υπό τον τίτλο «Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια» τα εξής: «Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς απαιτείται να διαθέτουν σωρευτικά τα κάτωθι: α) Να μην υπήρξε αρνητικό το αποτέλεσμα στους 3 τελευταίους δημοσιευμένους ισολογισμούς (2018-2019-2020). β) Πιστοληπτική ικανότητα ύψους τουλάχιστον 1.800.000,00 €. γ) Γενικό ελάχιστο μέσο κύκλο εργασιών για τα τρία τελευταία έτη (2018, 2019, 2020) των δημοσιευμένων ισολογισμών, ο οποίος θα πρέπει να είναι ίσος ή μεγαλύτερος με το διπλάσιο της ετήσιας προϋπολογιζόμενης από τη διακήρυξη δαπάνης, χωρίς ΦΠΑ. δ) Ασφαλιστήριο συμβόλαιο σε ισχύ Γενικής Αστικής Ευθύνης (λαθών και παραλείψεων), αθροιστικού ορίου τουλάχιστον 3.000.000,00 € με όριο ανά ζημία τα 2.000.000,00 € (...).».

8. Στο άρθρο 2.2.6 της ίδιας διακήρυξης υπό τον τίτλο «Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα» ορίζεται ότι: «Όσον αφορά στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα για την παρούσα διαδικασία σύναψης σύμβασης, οι οικονομικοί φορείς: α) Απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, να έχουν ολοκληρώσει την παροχή υπηρεσιών, συναφών με την υπό ανάθεση υπηρεσία σε δημόσιες αρχές, με τη χρήση μηχανοκίνητων οχημάτων Patrol και φυλάκων, οι οποίες παρασχέθηκαν κατά την προηγούμενη τριετία (2018, 2019, 2020 συν το τρέχον έτος) ή για όσο χρόνο δραστηριοποιούνται στην αγορά εφόσον ο χρόνος αυτός είναι μικρότερος, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου παραλήπτη και να προσδιορίζουν εάν περατώθηκαν κανονικά. Ο συνολικός προϋπολογισμός των υπηρεσιών θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με το 100% της προϋπολογισθείσας δαπάνης (χωρίς την προαίρεση), μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. β) (...).».

9. Εξάλλου, στο άρθρο 2.2.9.2 «Αποδεικτικά μέσα» της διακήρυξης ορίζεται ότι: «B.3. Για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας της παραγράφου 2.2.5 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν α) Τους τρεις (3) τελευταίους δημοσιευμένους ισολογισμούς ή αποσπάσματά τους ή για όσο χρόνο δραστηριοποιούνται στην αγορά εφόσον ο χρόνος αυτός είναι μικρότερος των τριών

ετών, σε περίπτωση που υποχρεούνται στην έκδοση ισολογισμών. β) Υπεύθυνη δήλωση περί του συνολικού ύψους του ετήσιου κύκλου εργασιών των τριών (3) τελευταίων διαχειριστικών χρήσεων ή για όσο χρόνο δραστηριοποιούνται στην αγορά εφόσον ο χρόνος αυτός είναι μικρότερος των τριών ετών, σε περίπτωση που δεν υποχρεούνται στην έκδοση ισολογισμών (...) γ) Τραπεζική Βεβαίωση Πιστοληπτικής Ικανότητας ύψους 1.800.000,00 € (...) δ) Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο Αστικής Ευθύνης. Οι οικονομικοί φορείς θα διαθέτουν ασφαλιστήριο συμβόλαιο επαγγελματικής αστικής ευθύνης έναντι επαγγελματικών κινδύνων με ποσό ασφάλισης αθροιστικού ορίου τουλάχιστον 3.000.000,00 € με όριο ανά ζημία τα 2.000.000,00 € και με την υποχρέωση να το διατηρούν σε ισχύ για χρονικό διάστημα αντίστοιχο με το χρόνο διάρκειας της σύμβασης που θα υπογραφεί. Με το συμβόλαιο θα καλύπτονται ζημίες ή βλάβες που τυχόν θα προκληθούν στο κτίριο του Υπουργείου ..., στο εργαζόμενο σε αυτήν προσωπικό ή σε οποιονδήποτε τρίτο, από αποκλειστική αμέλεια του αναδόχου ή των υπαλλήλων του ή των προστηθέντων του (...) Εάν ο οικονομικός φορέας, για βάσιμο λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα ανωτέρω δικαιολογητικά, μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο έγγραφο. Β.4. Για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας της παραγράφου 2.2.6 οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν: α) Κατάλογο όλων των υπηρεσιών των συναφών με την υπό ανάθεση υπηρεσία σε δημόσιες αρχές, οι οποίες παρασχέθηκαν κατά την προηγούμενη τριετία (2018, 2019, 2020 συν το τρέχον έτος) ή για όσο χρόνο δραστηριοποιούνται στην αγορά εφόσον ο χρόνος αυτός είναι μικρότερος, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου παραλήπτη και να προσδιορίζουν εάν περατώθηκαν κανονικά. Ο συνολικός προϋπολογισμός των υπηρεσιών θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με το 100 % της προϋπολογισθείσας δαπάνης (χωρίς την προαίρεση), μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Ο κατάλογος των παρασχεθέντων υπηρεσιών συντάσσεται σύμφωνα με το παρακάτω υπόδειγμα: (...) Η παροχή υπηρεσιών αποδεικνύεται με τις αντίστοιχες βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης (...)).».

10. Περαιτέρω, στο άρθρο 2.3.1 («Κριτήριο ανάθεσης») της ίδιας διακήρυξης ορίζεται ότι: «Κριτήριο ανάθεσης της Σύμβασης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει βέλτιστης σχέσης ποιότητας - τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει των κάτωθι κριτηρίων: Κ1. ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ: 55 %. Κ1.α Διασφάλιση Ποιότητας κατά την Εκτέλεση της Σύμβασης (Προηγούμενη εμπειρία κατά την εκτέλεση προηγούμενων αντίστοιχων έργων): 25% Κ1.β Μεθοδολογία Υλοποίησης της Σύμβασης (Επιχειρησιακό Σχέδιο): 30% Κ2. ΔΟΜΕΣ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ: 45%. Κ2.α Υλικοτεχνικές υποδομές - Τεχνικές παρακολούθησης, επιβεβαίωσης & τεκμηρίωσης της περιπολίας και άμεσης επέμβασης: 35% Κ2.β Οργάνωση, προσόντα και εμπειρία προσωπικού: 10%. ΣΥΝΟΛΟ: 100%. Τέλος, στο άρθρο 2.3.2 («Βαθμολόγηση και κατάταξη προσφορών») αυτής ορίζεται ότι: «Η βαθμολόγηση κάθε κριτηρίου αξιολόγησης κυμαίνεται από 100 βαθμούς στην περίπτωση που ικανοποιούνται ακριβώς όλοι οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών, αυξάνεται δε μέχρι τους 130 βαθμούς όταν υπερκαλύπτονται οι απαιτήσεις του συγκεκριμένου κριτηρίου. Κάθε κριτήριο αξιολόγησης βαθμολογείται αυτόνομα με βάση τα στοιχεία της προσφοράς (...)

11. Μετά την τήρηση των επιβαλλόμενων διατυπώσεων δημοσιότητας σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο, στον διαγωνισμό υποβλήθηκαν προσφορές από δύο (2) οικονομικούς φορείς και συγκεκριμένα από την εταιρεία «.....»
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....». (πρώτη προσφεύγουσα). Με τα από 21.7.2021 και 6.8.2021 Πρακτικά 1 και 2, αντίστοιχα, της Επιτροπής Διαγωνισμού (που εγκρίθηκαν με τις ..... και ..... αποφάσεις της Υπουργού ..., αντίστοιχα) κρίθηκε παραδεκτός ο φάκελος με τα δικαιολογητικά συμμετοχής και η τεχνική προσφορά της δεύτερης διαγωνιζομένης εταιρείας και αποκλείστηκε η πρώτη ως άνω

συμμετέχουσα, διότι δεν είχε υποβάλει εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Ακολούθως, η Επιτροπή προέβη στην εξέταση της τεχνικής προσφοράς της μοναδικής εναπομείνας στον διαγωνισμό εταιρείας και, όπως αναφέρεται στο από 20.8.2021 Πρακτικό 3, διαπίστωσε ότι «(...) είναι άρτια και πλήρης σύμφωνα με τους όρους της (...) διακήρυξης (...)». Κατά την αξιολόγηση δε, στη συνέχεια, των επιμέρους κριτηρίων ανάθεσης έκρινε ότι «(...) Μετά από αναλυτική και επισταμένη μελέτη διαπιστώθηκε ομόφωνα (...) ότι η τεχνική προσφορά της εταιρείας “.....)” ικανοποιεί ακριβώς τους όρους και τις απαιτήσεις των κριτηρίων Κ.1 (Κ.1.α – Κ.1.β), Κ.2 (Κ.2.α – Κ.2.β) της διακήρυξης», βαθμολόγησε αυτή για κάθε κριτήριο με 100,00, σύμφωνα με τον επισυναπτόμενο πίνακα, χωρίς παράθεση οιασδήποτε, πέραν της ανωτέρω, λεκτικής αιτιολόγησης ως προς την βαθμολόγηση των επιμέρους κριτηρίων και εισηγήθηκε, με το από 20.8.2021 Πρακτικό 3, την αποδοχή της. Το τελευταίο εγκρίθηκε με την ..... απόφαση της Υπουργού ....

12. Επακολούθησε το άνοιγμα της οικονομικής προσφοράς της ως άνω διαγωνιζόμενης και ήδη προσφεύγουσας εταιρείας και η κατάρτιση του από 20.9.2021 Πρακτικού 4 της Επιτροπής Διαγωνισμού, σύμφωνα με το οποίο η οικονομική προσφορά για την παροχή της επίμαχης υπηρεσίας ανήλθε σε 1.479.258,18 ευρώ (πλέον ΦΠΑ). Η προσφορά αυτή κρίθηκε παραδεκτή και συμφερότερη βάση του προβλεπόμενου στη διακήρυξη μαθηματικού τύπου. Τέλος, με την ..... απόφαση της Υπουργού ... εγκρίθηκε το ανωτέρω Πρακτικό και η ανάδειξη της μοναδικής εναπομείνας εταιρείας ως προσωρινής αναδόχου, ενώ με την ..... απόφαση του ίδιου οργάνου εγκρίθηκε το από 11.10.2021 Πρακτικό 5 περί ελέγχου δικαιολογητικών κατακύρωσης της Επιτροπής και η οριστική κατακύρωση του αποτελέσματος του διαγωνισμού ως ανωτέρω, χωρίς να υποβληθούν προδικαστικές προσφυγές ή άλλα ένδικα μέσα στο πλαίσιο του ελεγχόμενου διαγωνισμού (βλ. την ..... βεβαίωση του Αναπληρωτή Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Προμηθειών και Διαχείρισης Υλικού

του ανωτέρω Υπουργείου, η οποία προσκομίστηκε με την δεύτερη από τις ένδικες προσφυγές).

13. Με την προσβαλλόμενη πράξη κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντος σχεδίου σύμβασης για τους εξής λόγους (σκ. 14 έως 18):

14. Ο όρος 2.2.5 περ. α' της διακήρυξης (βλ. σκ. 7) που ορίζει ότι οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς δεν πρέπει να εμφανίζουν ζημιά (αρνητικό αποτέλεσμα) σε καμία από τις ζητούμενες οικονομικές χρήσεις είναι μη νόμιμος, καθόσον ο εν λόγω όρος, σφραγιστικά εξεταζόμενος και με τα λοιπά κριτήρια για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας των προσφερόντων, είναι δυσανάλογος του σκοπού για τον οποίο προβλέφθηκε, ο οποίος αφορά στην απόδειξη της επάρκειας και φερεγγυότητας των υποψηφίων για την εκτέλεση της σύμβασης, δεδομένου ότι κατ' εφαρμογή του αποκλείονται αυτομάτως από τον διαγωνισμό οι υποψήφιοι φορείς που εμφανίζουν ζημιά έστω και ενός ευρώ σε οποιαδήποτε από τις ζητούμενες χρήσεις, ακόμα και στην περίπτωση που, αθροιστικά εξεταζόμενες οι χρήσεις αυτές, δεν είναι ζημιολογικές, ενώ περαιτέρω οι ίδιοι πληρούν τις λοιπές απαιτήσεις του άρθρου 2.2.5 της διακήρυξης, με αποτέλεσμα να μην αμφισβητείται ευλόγως η οικονομική και χρηματοοικονομική τους επάρκεια και η ικανότητά τους να ανταποκριθούν από οικονομική άποψη στην επιτυχή εκτέλεση της σύμβασης.

15. Μη νομίμως προβλέφθηκε στη διακήρυξη μεταξύ των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των δυνάμενων να συμμετέχουν στον διαγωνισμό, και ειδικότερα ως όρος τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας (άρθρο 2.2.6 περ. α' - σκ. 8) για την τεκμηρίωση εμπειρίας στη φύλαξη με μηχανοκίνητα οχήματα Patrol και στατικούς φύλακες, η προηγούμενη εκτέλεση παροχής συναφών υπηρεσιών αποκλειστικά σε δημόσιες αρχές, δεδομένου ότι η ως άνω απαίτηση της διακήρυξης αφενός μεν εισάγει μία διάκριση της αποκτηθείσας εμπειρίας μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, χωρίς να γίνεται επίκληση λόγου δημοσίου συμφέροντος που να τη δικαιολογεί επαρκώς, αφετέρου δε ο σκοπός για τον οποίο θεσπίστηκε μπορεί να επιτευχθεί εξίσου αποτελεσματικά και με λιγότερο περιοριστικό για την ανάπτυξη

ανταγωνισμού τρόπο. Για τον ίδιο λόγο, αντιστοίχως, μη νομίμως προβλέφθηκε στο άρθρο 2.2.9.2.B.4 της διακήρυξης (βλ. σκ. 9) ότι για την απόδειξη της τεχνικής τους ικανότητας οι οικονομικοί φορείς προσκομίζουν κατάλογο των υπηρεσιών που είναι συναφείς με την υπό ανάθεση υπηρεσία και παρασχέθηκαν αποκλειστικά σε δημόσιες αρχές κατά την τριετία 2018, 2019, 2020.

16. Περαιτέρω, κρίθηκε ότι τα κριτήρια αξιολόγησης K1 και K2, που προβλέπονται στο άρθρο 2.3.1 της διακήρυξης, όπως περαιτέρω αναλύονται σε υποκριτήρια K1.α, K1.β, K2.α και K2.β (βλ. σκ. 10), παρίστανται γενικά και αόριστα, δεδομένου ότι ούτε στον πίνακα αξιολόγησης που επισυνάπτεται στο συγκεκριμένο άρθρο, ούτε στο άρθρο 2.4.3.2 περί τεχνικών προσφορών, ούτε σε άλλο μέρος της διακήρυξης εξειδικεύονται οι επιμέρους όροι και παράμετροι των τεχνικών προσφορών, που αξιολογούνται κατά την βαθμολόγηση των εν λόγω κριτηρίων. Λόγω δε της γενικόλογης και αόριστης παράθεσης των κριτηρίων αυτών, δεν μπορούν να συναχθούν ούτε εμμέσως, με αναγωγή στο Παράρτημα I (Αναλυτική Τεχνική Περιγραφή) της διακήρυξης, κατά τρόπο συγκεκριμένο και αναμφισβήτητο, ώστε να διασφαλίζεται η απαιτούμενη διαφάνεια και η ισότιμη μεταχείριση των διαγωνιζομένων, οι κρίσιμες ποιοτικές παράμετροι των υποβαλλομένων τεχνικών προσφορών, που υπόκεινται σε αξιολόγηση κατά την βαθμολόγηση εκάστου εκ των ως άνω κριτηρίων.

17. Δεν παρατίθεται λεκτική αιτιολόγηση της βαθμολογίας που έλαβε η μοναδική παραδεκτός συμμετέχουσα εταιρία σε κάθε επιμέρους κριτήριο αξιολόγησης, αφού το σχετικό από 20.8.2021 Πρακτικό 3 της Επιτροπής Διαγωνισμού δεν διαλαμβάνει καμία σχετική κρίση, η δε συμπερασματική αναφορά στο Πρακτικό ότι η τεχνική προσφορά της εν λόγω εταιρείας ικανοποιεί ακριβώς τους όρους και τις απαιτήσεις των κριτηρίων αξιολόγησης, δεν πληροί την ως άνω υποχρέωση. Η πλημμέλεια αυτή, που δεν αναιρείται από το γεγονός ότι στη διαγωνιστική διαδικασία συμμετείχε τελικά μία μόνο εταιρεία, παρίσταται εν προκειμένω ουσιώδης, ιδίως ενόψει και των πλημμελειών που διαπιστώθηκαν ως προς τη μη σύννομη θέσπιση των κριτηρίων K1 και K2, τα οποία, ανεξαρτήτως της

αοριστίας και της μη νομιμότητάς τους κατά περίπτωση, δεν προκύπτει και πώς ακριβώς βαθμολογήθηκαν από την αναθέτουσα αρχή.

18. Τέλος, το Κλιμάκιο επισήμανε ότι το ποσό της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, που προβλέπεται στο άρθρο 10 του υποβληθέντος σχεδίου σύμβασης, πρέπει να υπολογισθεί σε ποσοστό 4% επί της εκτιμώμενης (προϋπολογιζόμενης) αξίας της σύμβασης (χωρίς το δικαίωμα προαίρεσης) και όχι επί του συμβατικού τιμήματος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 72 παρ. 4 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 21 του ν. 4782/2021 (Α' 36).

19. Στον ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147), ορίζεται, στο άρθρο 75, ότι: «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: α) (...) β) την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα (...) Οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες απαιτήσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να διασφαλίζεται ότι ο υποψήφιος ή ο προσφέρων διαθέτει τις εκ του νόμου απαιτούμενες προϋποθέσεις, τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες, καθώς και τις τεχνικές και επαγγελματικές ικανότητες για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης. Όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης. 2. (...) 3. Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης. Για το σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να έχουν έναν ορισμένο ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών, συμπεριλαμβανομένου ορισμένου ελάχιστου κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από τη σύμβαση. Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς, παρουσιάζοντας την αναλογία, ιδίως, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού (...) Ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών που

απαιτείται να έχουν οι οικονομικοί φορείς δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως σχετικά με τους ειδικούς κινδύνους που αφορούν τη φύση των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών (...) Η αναλογία, ενδεικτικά, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού μπορεί να λαμβάνεται υπόψη όταν η αναθέτουσα αρχή προσδιορίζει τις μεθόδους και τα κριτήρια της συνεκτίμησης αυτής στα έγγραφα της σύμβασης. Οι μέθοδοι και τα κριτήρια αυτά χαρακτηρίζονται από διαφάνεια, αντικειμενικότητα και αποφυγή διακρίσεων (...) 4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους και τεχνικούς πόρους και την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας. Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνύόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν (...) 5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης (...)» και στο άρθρο 80 ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν τα πιστοποιητικά, τις βεβαιώσεις και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που αναφέρονται στις παραγράφους (...), 4 και 5 και στο Παράρτημα XII του Προσαρτήματος Α', ως απόδειξη (...) της πλήρωσης των κριτηρίων επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 75 (...). 5. Η τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων μπορεί να αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους τρόπους που αναφέρονται στο Μέρος II του Παραρτήματος XII του Προσαρτήματος Α', ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών. (...)».

20. Με τις προπαρατεθείσες διατάξεις επιχειρείται η εξισορρόπηση μεταξύ του στόχου του ενωσιακού νομοθέτη για διασφάλιση της δημιουργίας συνθηκών πραγματικού ανταγωνισμού και της ανάγκης προστασίας των συμφερόντων της αναθέτουσας αρχής και, κατ' επέκταση, του δημοσίου συμφέροντος με τη βέλτιστη

χρήση των δημοσίων πόρων, για την απόκτηση, πλην άλλων, και υπηρεσιών ποιότητας. Προς τον σκοπό τούτο, καθορίζονται οι κανόνες, βάσει των οποίων η αναθέτουσα αρχή μπορεί να εκτιμά την ικανότητα των οικονομικών φορέων που υποβάλλουν προσφορές να εκτελέσουν τη σύμβαση κατά τον ενδεδειγμένο και ευκαταίο τρόπο (βλ. και άρθρο 18 παρ. 1 του ν. 4412/2016, καθώς και προτάσεις γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-176/98, σκ. 23, 24, 26). Στο πλαίσιο αυτό, οι αναθέτουσες αρχές διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια (πρβλ. αποφ. της 13.7.2017 C-76/16 σκ. 32-33, της 18.10.2012 C-218/11 σκ. 28 ΔΕΕ) να θεσπίσουν, με την προκήρυξη της σύμβασης, τις απαιτήσεις εκείνες, οι οποίες, κατά την κρίση τους, διασφαλίζουν ότι οι προσφέροντες διαθέτουν την αναγκαία, σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, χρηματοοικονομική επάρκεια και τις απαιτούμενες τεχνικές ικανότητες για την εκτέλεσή της σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας. Πάντως η ευχέρειά τους αυτή δεν είναι απεριορίστη, καθόσον όλες οι τιθέμενες απαιτήσεις πρέπει να συνδέονται και να τελούν σε αναλογία προς το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης. Επομένως, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν ένα ελάχιστο επίπεδο χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής ικανότητας, το οποίο πρέπει να είναι προσαρμοσμένο στο αντικείμενο της οικείας σύμβασης, υπό την έννοια ότι τούτο εγγυάται την ύπαρξη επαρκούς χρηματοοικονομικής βάσης για την καλή εκτέλεσή της, χωρίς ωστόσο να βαίνει πέραν του αναγκαίου προς τον σκοπό αυτό μέτρου (βλ. απόφ. 327/2022 Έβδ. Τμ. και την παρατεθείσα στη σκ. 4.2 αυτής νομολογία). Συναφώς, όρος της διακήρυξης, ο οποίος, χωρίς επίκληση σοβαρού λόγου δημοσίου συμφέροντος, συναρτά την παραδεκτή συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία με την απαίτηση συνδρομής του κριτηρίου της ζητούμενης εμπειρίας μόνο σε φορείς του δημοσίου τομέα, περιορίζει υπέρμετρα τον ελεύθερο ανταγωνισμό και αντίκειται στις προστατευόμενες από το εφαρμοστέο εν προκειμένω Δίκαιο της Ένωσης αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας (βλ. αποφ. 3372/2011, 3065/2014, 6022/2015 Τμ. Μείζ. Επταμ. Σύνθ., 850/2018, 979/2019 VI Τμ. ΕλΣυν).

21. Στον προαναφερόμενο ν. 4412/2016, στην Ενότητα 7 «Ανάθεση της Σύμβασης», στο άρθρο 86 «Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων (άρθρο 67 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» προβλέπεται ότι «1. Με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων νόμου ή διοικητικών πράξεων σχετικά με την τιμή ορισμένων αγαθών ή την αμοιβή ορισμένων υπηρεσιών, οι αναθέτουσες αρχές βασίζουν την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. 2. Η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής προσδιορίζεται βάσει της τιμής ή του κόστους, με χρήση προσέγγισης κόστους-αποτελεσματικότητας, (...) και μπορεί να περιλαμβάνει τη βέλτιστη σχέση ποιότητας - τιμής, η οποία εκτιμάται βάσει κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, ποιοτικών, περιβαλλοντικών ή/και κοινωνικών πτυχών που συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης δημόσιας σύμβασης. Στα κριτήρια αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται, ιδίως: α) η ποιότητα, περιλαμβανομένης της τεχνικής αξίας, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, η προσβασιμότητα, ο σχεδιασμός για όλους τους χρήστες, τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και καινοτόμα χαρακτηριστικά (...) β) η οργάνωση, τα προσόντα και η εμπειρία του προσωπικού στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση της σύμβασης, στην περίπτωση που η ποιότητα του διατεθέντος προσωπικού μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στο επίπεδο εκτέλεσης της σύμβασης, γ) (...). 3. (...) 4. (...) 5. Στα κριτήρια της παραγράφου 2 στις διαδικασίες σύναψης δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών, μπορούν να περιλαμβάνονται επιπλέον και ιδίως η ορθότητα αντίληψης από τον οικονομικό φορέα του αντικειμένου και των απαιτήσεων της σύμβασης, η επιτυχής επισήμανση προβλημάτων κατά την υλοποίηση και η διαμόρφωση κατάλληλων προτάσεων για την επίλυσή τους, η επαρκής ανάλυση - εξειδίκευση της καταλληλότητας και αποτελεσματικότητας της μεθοδολογίας υλοποίησης και των απαραίτητων εργαλείων υποστήριξης της εφαρμογής της, καθώς και η αποτελεσματική επικοινωνία του οικονομικού φορέα με την αναθέτουσα αρχή, κατά το στάδιο της εκτέλεσης της σύμβασης, ο αποτελεσματικός προσδιορισμός - τεκμηρίωση των κρίσιμων παραγόντων επιτυχίας και παρουσίαση εναλλακτικών

τρόπων διασφάλισής τους, η ορθολογική ανάλυση του αντικειμένου της σύμβασης σε ενότητες εργασιών και σύνδεσή τους με τα ελάχιστα απαιτούμενα παραδοτέα και το χρονοδιάγραμμα που περιγράφονται στις τεχνικές προδιαγραφές αυτού, η πληρότητα - επάρκεια του καθορισμού των περιεχομένων των προσφερομένων παραδοτέων και τεκμηρίωση της διασφάλισης εφαρμοσιμότητας των λύσεων που προτείνονται, η καταλληλότητα του μοντέλου οργάνωσης της παροχής των υπηρεσιών, η επάρκεια και σαφήνεια κατανομής αρμοδιοτήτων στα μέλη της Ομάδας Έργου, τα επίπεδα διοίκησης. 6. (...). 9. Τα κριτήρια ανάθεσης δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παροχή απεριόριστης ελευθερίας επιλογής στην εν λόγω αναθέτουσα αρχή. Διασφαλίζουν τη δυνατότητα αποτελεσματικού ανταγωνισμού και συνοδεύονται από προδιαγραφές που επιτρέπουν την αποτελεσματική επαλήθευση των πληροφοριών που παρέχονται από τους προσφέροντες, προκειμένου να αξιολογείται ο βαθμός συμμόρφωσής τους προς τα κριτήρια ανάθεσης. (...). 10. Η αναθέτουσα αρχή διευκρινίζει στα έγγραφα της σύμβασης την σχετική στάθμιση που προσδίδει σε καθένα από τα κριτήρια που έχουν επιλεγεί για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, εκτός εάν αυτό καθορίζεται μόνο βάσει της τιμής. (...).»

22. Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγονται τα ακόλουθα: Μεταξύ των προσφερόντων οικονομικών φορέων που γίνονται δεκτοί στο διαγωνισμό ως ανταποκρινόμενοι στο ελάχιστο επίπεδο ικανότητας που διαγράφεται από τις απαιτήσεις (ποιοτικής) επιλογής, επιλέγεται ως ανάδοχος αυτός που ανταποκρίνεται κατά τον καλύτερο τρόπο στο αντικείμενο της σύμβασης, δηλαδή ο ανάδοχος που προσφέρει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Προς τούτο εφαρμόζονται τα κριτήρια ανάθεσης που καθορίζει η αναθέτουσα αρχή. Ο σκοπός της διαγωνιστικής διαδικασίας στο στάδιο της ανάθεσης εξειδικεύεται στην αξιολόγηση των προσφορών και επικεντρώνεται στην ανάδειξη της πλέον συμφέρουσας μεταξύ αυτών, χωρίς ωστόσο η αναθέτουσα αρχή να διαθέτει απεριόριστη ελευθερία επιλογής ως προς τα κριτήρια ανάθεσης που καθορίζει, καθόσον, ακόμα και αυτά στα οποία προσδίδεται μικρή βαρύτητα, πρέπει να ανταποκρίνονται πλήρως στις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας. Οι

αρχές αυτές, οι οποίες εφαρμόζονται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας του διαγωνισμού, επιβάλλουν οι όροι και οι λεπτομέρειες του διαγωνισμού να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημίες στη διακήρυξη, ώστε να παρέχεται στον μέσο διαγωνιζόμενο με την αντίστοιχη εμπειρία και τη συνήθη επιμέλεια η δυνατότητα ακριβούς κατανόησης του περιεχομένου τους και ομοιόμορφης ερμηνείας τους και στην αναθέτουσα αρχή η δυνατότητα να ελέγξει κατά τρόπο αποτελεσματικό εάν οι προσφορές των διαγωνιζομένων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που η ίδια καθόρισε και διέπουν την οικεία σύμβαση (πρβλ. απόφ. 3064/2014 Τμ. Μειζ. – Επτ. Σύνθ., απόφ. της 29.4.2004, C-496/99, σκ. 111, ΔΕΕ). Στο πλαίσιο αυτό η αναθέτουσα αρχή οφείλει να προσδιορίζει κριτήρια ανάθεσης που διασφαλίζουν την αποτελεσματική σύγκριση και αξιολόγηση των προσφορών υπό συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού, όπως και επαλήθευση των πληροφοριών που περιέχουν. Κατά τον ανεπιφύλακτο ρητό ορισμό και του ενωσιακού νομοθέτη, τα κριτήρια ανάθεσης πρέπει να συναρτώνται προς το αντικείμενο των ζητούμενων υπηρεσιών, ώστε να επιτρέπουν την εκτίμηση της επίδοσης κάθε προσφοράς σε σχέση προς αυτό και, για τη διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, να είναι επιδεικτικά συγκριτικής εφαρμογής βάσει αντικειμενικής αξιολόγησης (βλ. απόφ. 2439/2020 Έβδ. Τμ. και την παρατεθείσα στις σκ. 7-9 νομολογία).

23. Περαιτέρω, κατά το στάδιο αξιολόγησης και βαθμολόγησης των τεχνικών προσφορών των συμμετεχόντων, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να αιτιολογεί στο οικείο Πρακτικό τη δοθείσα στους διαγωνιζόμενους βαθμολογία στα επιμέρους κριτήρια της διακήρυξης, εξειδικεύοντας τη βαθμολογία με αναφορά σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά κάθε τεχνικής προσφοράς, ώστε να αναδεικνύονται τα σημεία υπεροχής ή υστέρησης εκάστης. Η απλή παράθεση μόνο βαθμών στα ανωτέρω κριτήρια δεν συνιστά την απαιτούμενη από τις θεμελιώδεις αρχές της διαφάνειας του διαγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης των συμμετεχόντων φορέων αιτιολογία, δοθέντος ότι μόνη η αριθμητικώς εκφραζόμενη αξιολόγηση δεν επιτρέπει στο Δικαστήριο να διαπιστώσει την πραγματική βάση της εκτίμησης που οδηγεί στην καθ' έκαστη προσφορά εξατομικευμένη κρίση. Για την ταυτότητα δε του νομικού

λόγου, η κατά τα ανωτέρω επαρκής (ήτοι αριθμητική και λεκτική) αιτιολόγηση είναι απαραίτητη τόσο στην περίπτωση υποβολής μιας και μόνο τεχνικής προσφοράς, όσο και στην περίπτωση κατά την οποία η τεχνική προσφορά βαθμολογείται ως προς ένα επιμέρους κριτήριο με βαθμό 100, το οποίο υποδηλώνει ότι αυτή καλύπτει πλήρως τις οριζόμενες τεχνικές προδιαγραφές χωρίς περαιτέρω βελτιώσεις ή υπεροχή των προσφερόμενων έναντι των απαιτούμενων χαρακτηριστικών. Τούτο δε διότι και στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να καθίσταται επαληθεύσιμο, κατά τον μεταγενεστέρως διενεργούμενο προσυμβατικό ή οιονδήποτε άλλο διοικητικό ή δικαιοδοτικό έλεγχο, ότι το κάθε επιμέρους κριτήριο συγκεντρώνει βαθμολογία τουλάχιστον 100, καλύπτοντας, κατ' αυτό τον τρόπο, τις απαιτήσεις που τίθενται από τη διακήρυξη, χωρίς να παρουσιάζονται αποκλίσεις από τα σχετικώς προβλεφθέντα σε αυτή. Συνακόλουθα, η απλή παράθεση της διατύπωσης των νόμιμων κριτηρίων ανάθεσης, συνοδευόμενη με τη γενικόλογη αναφορά ότι αυτά πληρούνται/αποδεικνύονται, δεν συνιστά την κατά τα ανωτέρω απαιτούμενη ειδική αιτιολογία (βλ. 2140/2020 Ολομ., πρβλ. 854/2017, 1031/2019 Τμ. Μείζ. Επτ. Σύνθ., 129/2020 VI Τμ., 1160/2021 Έβδ. Τμ. ΕλΣυν).

24. Σε σχέση με την πρώτη διαπιστωθείσα από το Κλιμάκιο πλημμέλεια (σκ. 14), με τις υπό κρίση προσφυγές προβάλλεται, μεταξύ άλλων, ότι κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και πλημμελή εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 75 του ν. 4412/2016, κρίθηκε με την προσβαλλόμενη πράξη ότι οι προβλεπόμενες στο άρθρο 2.2.5 της διακήρυξης απαιτήσεις χρηματοοικονομικής επάρκειας, σωρευτικώς εξεταζόμενες, είναι δυσανάλογες του σκοπού για τον οποίο προβλέφθηκαν και αντίκεινται στις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης, καθώς η νομιμότητα της θέσπισής τους κρίνεται ξεχωριστά για κάθε επιμέρους κριτήριο επιλογής, έκαστο δε εκ των ανωτέρω κριτηρίων τέθηκε νομίμως. Ειδικώς δε ως προς την πρόβλεψη της μη ύπαρξης αρνητικού αποτελέσματος στους ισολογισμούς των τελευταίων τριών χρήσεων, προβάλλεται ότι πρόκειται για νόμιμο και ανάλογο του ιδιαίτερου αντικειμένου της σύμβασης κριτήριο, ενόψει των υψηλών κινδύνων που συνοδεύουν την εκτέλεσή της. Συγκεκριμένα, το κριτήριο αυτό διασφαλίζει ότι ο ανάδοχος

διαθέτει, σε συνήθη βάση, επαρκή ρευστότητα και την αναγκαία φερεγγυότητα και εν γένει υγιή οικονομική θέση, δικαιολογημένα δε εξετάζεται η χρηματοοικονομική θέση επί τριετία και όχι σημειακά, με επίκεντρο μία μόνο χρήση, ώστε να διασφαλισθεί ότι ο ανάδοχος είναι μία επιχείρηση σταθερά φερέγγυα, χωρίς επικίνδυνους για την αδιάλειπτη και ποιοτική παροχή της υπηρεσίας κλυδωνισμούς, τουλάχιστον κατά την πρόσφατη τριετία.

25. Ο ως άνω λόγος ανάκλησης προβάλλεται, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά ανωτέρω (σκ. 20), βασίμως. Τούτο, διότι με τις προαναφερθείσες διατάξεις του άρθρου 75 του ν. 4412/2016 οριοθετείται η διακριτική ευχέρεια του αναθέτοντος φορέα να θεσπίσει με τη διακήρυξη της σύμβασης τις απαιτήσεις εκείνες, οι οποίες, κατά την κρίση του, διασφαλίζουν ότι οι προσφέροντες διαθέτουν την αναγκαία χρηματοοικονομική επάρκεια για την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης, επιλέγοντας τα κατάλληλα, κατά περίπτωση, κριτήρια. Στο πλαίσιο αυτό, ως εκ της ξεχωριστής λειτουργίας που επιτελεί καθένα από τα κριτήρια επιλογής που τέθηκαν για τη συμμετοχή στην διαδικασία ανάθεσης της ελεγχόμενης σύμβασης όσον αφορά την πιστοποίηση της χρηματοοικονομικής επάρκειας των προσφερόντων, η νομιμότητα της θέσπισής τους κρίνεται ξεχωριστά για κάθε επιμέρους κριτήριο επιλογής, χωρίς να καταλείπεται περαιτέρω πεδίο σωρευτικής εκτίμησης (βλ. αποφ. 1160/2021 Έβδ. Τμ. ΕλΣυν). Πέραν τούτων, η εν λόγω απαίτηση δεν βαίνει πέραν του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη του σκοπού αυτού, λαμβανομένου υπ' όψιν του, κατά τα προεκτεθέντα, φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της σύμβασης και της χρονικής διάρκειάς της (βλ. απόφ. 327/2022 Έβδ. Τμ. ΕλΣυν, 2631/2020 σκ. 19 ΣτΕ, 335/2019 σκ. 12, 93/2021 σκ. 16 ΣτΕ ΕΑ). Συνακόλουθα, η κρίση της προσβαλλόμενης πράξης ότι οι προβλεπόμενες στο άρθρο 2.2.5 της διακήρυξης απαιτήσεις χρηματοοικονομικής επάρκειας, η νομιμότητα θέσπισης καθεμίας εκ των οποίων δεν αμφισβητήθηκε αυτοτελώς, σωρευτικώς εξεταζόμενες, είναι δυσανάλογες του σκοπού για τον οποίο προβλέφθηκαν και αντίκεινται στις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού, είναι μη νόμιμη.

26. Κατά την ειδικότερη συμβουλευτική γνώμη της Παρέδρου Ελένης Νικολάου, το ελάχιστο επίπεδο οικονομικής επάρκειας και χρηματοδοτικής ικανότητας όπως εξειδικεύεται στις επιμέρους απαιτήσεις της διακήρυξης, δεν πρέπει να είναι υπερβολικά αυστηρό, προκειμένου να μην περιορίζεται αδικαιολόγητα ο ανταγωνισμός κατά τη διαγωνιστική διαδικασία. Εφόσον εν προκειμένω οι τιθέμενες με τη διακήρυξη απαιτήσεις οικονομικής επάρκειας και χρηματοδοτικής ικανότητας, πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά στο πρόσωπο εκάστου προσφέροντα, η τήρηση της αρχής της αναλογικότητας ελέγχεται, αντιστοίχως, σωρευτικά, και όχι αυτοτελώς ως προς μια εκάστη των απαιτήσεων. Επομένως, ορθώς κατ' αρχήν το Κλιμάκιο προέβη με την προσβαλλόμενη πράξη του σε σωρευτική αξιολόγηση των απαιτήσεων οικονομικής και χρηματοδοτικής επάρκειας, υπό το πρίσμα της αρχής της αναλογικότητας. Περαιτέρω, ωστόσο, η κρίση του δεν αιτιολογείται επαρκώς. Για το λόγο αυτό και κατ' εκτίμηση των προβαλλόμενων με την προσφυγή ανάκλησης ισχυρισμών, ο λόγος αυτός πρέπει να γίνει δεκτός.

27. Σε σχέση με τη δεύτερη διαπιστωθείσα από το Κλιμάκιο πλημμέλεια (σκ. 15), που σχετίζεται με την εμπειρία στον τομέα της φύλαξης παρασχεθείσα σε δημόσιους φορείς, προβάλλεται με τις κρινόμενες προσφυγές ότι είναι καθ' όλα νόμιμη, διότι είναι ουσιωδώς διαφορετικές οι ανάγκες, από πλευράς φύλαξης, ενός δημοσίου φορέα -και μάλιστα του Υπουργείου Παιδείας- από μία ιδιωτική εταιρεία. Τούτο διότι, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων, στο εν λόγω Υπουργείο καταλήγουν συχνά μαθητικά και φοιτητικά συλλαλητήρια και πορείες με διάφορα αιτήματα, στο πλαίσιο των οποίων εκδηλώνονται επεισόδια, αναταραχές και φαινόμενα βανδαλισμών, γεγονός που απαιτεί προηγούμενη εμπειρία στη φύλαξη κτηρίων δημοσίων φορέων που, κατά τους προσφεύγοντες, αντιμετωπίζουν κατά κανόνα ανάλογες διαμαρτυρίες και φαινόμενα βανδαλισμών, σε αντίθεση με τις εγκαταστάσεις ιδιωτικών φορέων που δεν αντιμετωπίζουν παρόμοιες καταστάσεις. Οι ιδιαίτερες αυτές συνθήκες απαιτούν εξειδικευμένη εμπειρία στην αντιμετώπιση τέτοιων φαινομένων για να διαχειριστούν οι υπάλληλοι του αναδόχου με αμεσότητα και ειδικούς χειρισμούς την προστασία των εγκαταστάσεων και των υπαλλήλων που

στεγάζουν. Η φύση, συνεπώς, του αντικειμένου της υποβληθείσας σύμβασης επιβάλλει αυξημένη εμπειρία που θα προσδώσει ετοιμότητα στο προσωπικό του αναδόχου, είτε για να επικοινωνήσει έγκαιρα με τις αστυνομικές δυνάμεις, είτε για να εμποδίσει άμεσες ενέργειες χωρίς να προκληθεί μεγαλύτερη ένταση. Επιπροσθέτως, η μεγάλη επισκεψιμότητα του εν λόγω Υπουργείου προϋποθέτει προηγούμενη εμπειρία από δημόσιους φορείς, οι οποίοι, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, παρουσιάζουν μεγαλύτερη κίνηση και συναλλαγή με πολίτες σε σχέση με ιδιωτικούς φορείς. Επίσης προβάλλεται ότι η δυνατότητα ενός αναδόχου να οργανώνει, διευθύνει και ελέγχει αποτελεσματικά τους εργαζόμενούς του στο πλαίσιο φύλαξης δημοσίων υπηρεσιών είναι προϊόν ειδικής πείρας που αποκτάται από παρόμοιες αναθέσεις στο παρελθόν και, συνεπώς, είναι απολύτως δικαιολογημένη η θέσπιση του οικείου όρου 2.2.6 της διακήρυξης και, ως εκ τούτου, ουδόλως συντρέχει η διαπιστωθείσα από το Κλιμάκιο πλημμέλεια.

28. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στη σκέψη 20 της παρούσας, το Δικαστήριο κρίνει ότι, κατά τα ορθώς κριθέντα από το Κλιμάκιο, με τον όρο 2.2.6 της διακήρυξης σύμφωνα με τον οποίον αποτελεί κριτήριο ποιοτικής επιλογής (τεχνικής και επαγγελματικής καταλληλότητας), η παροχή εκ μέρους του προσφέροντος οικονομικού φορέα, συναφών με την υπό ανάθεση υπηρεσία σε δημόσιες αρχές, με τη χρήση μηχανοκίνητων οχημάτων Patrol και φυλάκων, με προϋπολογισμό των υπηρεσιών τουλάχιστον ίσο με το 100% της προϋπολογισθείσας δαπάνης (χωρίς την προαίρεση), μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ (1.501.612,90 ευρώ) παραβιάζεται το άρθρο 75 του ν. 4412/20216. Και τούτο διότι το μεν εισάγει ανεπίτρεπτη διάκριση της αποκτηθείσας εμπειρίας μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, χωρίς να υφίσταται αποχρών λόγος δημοσίου συμφέροντος που να τη δικαιολογεί, το δε ο σκοπός, για τον οποίο θεσπίστηκε ο όρος αυτός, μπορεί να επιτευχθεί εξίσου αποτελεσματικά και με λιγότερο περιοριστικό για την ανάπτυξη του ανταγωνισμού τρόπο. Ειδικότερα, η διασφάλιση της ικανότητας των υποψηφίων να παράσχουν τις ζητούμενες υπηρεσίες μπορεί να επιτευχθεί εξίσου αποτελεσματικά με την ύπαρξη λεπτομερών τεχνικών προδιαγραφών και τον αυστηρό έλεγχο της

τήρησης αυτών, κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης, επιπλέον δε και μέσω της απαίτησης οι υποψήφιοι να έχουν αναλάβει την παροχή ανάλογων υπηρεσιών φύλαξης και σε ιδιωτικούς φορείς, οι οποίοι, καθόσον πρόκειται κατά κανόνα για μεγάλες ιδιωτικές επιχειρήσεις με υψηλές απαιτήσεις για τη φύλαξη των εγκαταστάσεών τους, θέτουν παρομοίως με τους δημόσιους φορείς αυστηρές προδιαγραφές ως προς την παροχή των σχετικών υπηρεσιών. Συνεπώς, ο ισχυρισμός που προβάλλεται με αμφότερες τις ένδικες προσφυγές ανάκλησης, σύμφωνα με τον οποίο ο εν λόγω όρος είναι νόμιμος, διότι είναι ουσιωδώς διαφορετικές οι ανάγκες, από πλευράς φύλαξης, ενός δημοσίου φορέα από έναν ιδιωτικό, καθώς συναρτώνται αφενός με τον ιδιαίτερο μεγάλο αριθμό επισκεψιμότητας ενός δημοσίου φορέα και αφετέρου με την επικινδυνότητα που είναι συνυφασμένη με πιθανές μαζικές εκδηλώσεις, δεν δύναται να δικαιολογήσει τον περιορισμό του ανταγωνισμού, που η θέσπισή του συνεπάγεται. Άλλωστε, κατά τα κοινώς γνωστά, η φύλαξη οποιασδήποτε δημόσιας αρχής δεν σημαίνει αυτομάτως ενασχόληση των εταιρειών φύλαξης με την αντιμετώπιση διαδηλώσεων ή με έντονη επισκεψιμότητα, η δε διακήρυξη δεν διακρίνει σχετικώς τις δημόσιες αρχές (απαιτώντας π.χ. εμπειρία μόνο σε Υπουργεία ή μεγάλες διοικητικές μονάδες). Πέραν τούτου, όπως προκύπτει από τα έγγραφα του διαγωνισμού, η παρεμβαίνουσα εταιρεία απέκτησε την εμπειρία της σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και σε νομικό πρόσωπο αυτών (Δήμοι .....), οι οποίοι ναι μεν είναι δημόσιοι φορείς, μη συγκρινόμενοι ωστόσο από πλευράς επισκεψιμότητας, μαζικών εκδηλώσεων ή επικινδυνότητας με το υπό φύλαξη Υπουργείο. Επιπλέον, από την απλή επισκόπηση του Παραρτήματος 1, όροι Α3.5 και Α3.6 της διακήρυξης δεν προκύπτει γιατί τα καθήκοντα που οφείλουν να επιτελέσουν οι υπάλληλοι του αναδόχου συνέχονται με προηγούμενη εμπειρία αποκλειστικά και μόνο σε δημόσια αρχή, δεδομένου ότι αφορούν σε συνήθεις υποχρεώσεις τήρησης των κεκανονισμένων ως προς τη συμπεριφορά, την εκπαίδευση και την ετοιμότητα για ενέργεια, που ισχύουν για οποιαδήποτε ανάθεση φύλαξης εγκαταστάσεων, παρόμοιου προϋπολογισμού, ανεξαρτήτως φορέα.

Εξάλλου, η παροχή υπηρεσιών σάρωσης της αλληλογραφίας σε ειδικά μηχανήματα πριν από την παράδοσή της, δεν δικαιολογεί τη θέσπιση του κριτηρίου, δοθέντος ότι δεν λαμβάνει χώρα μόνο σε δημόσιους φορείς, ούτε αποτελεί, κατά κανόνα, δραστηριότητα αυξημένου κινδύνου. Τέλος, από τη διακήρυξη ουδόλως προκύπτει ότι οι αξιούμενες υπηρεσίες είναι ιδιαίτερης φύσεως, όπως αναποδείκτως υποστηρίζεται με τις κρινόμενες προσφυγές, ώστε να δικαιολογείται η θέσπιση του ως άνω περιορισμού. Συνεπώς, το θεσπιζόμενο ως άνω με τον προαναφερθέντα όρο της διακήρυξης κριτήριο ποιοτικής επιλογής περιορίζει υπέρμετρα τον ελεύθερο ανταγωνισμό και αντίκειται ως εκ τούτου στις προστατευόμενες από το εφαρμοστέο, εν προκειμένω, Δίκαιο της Ένωσης αρχές της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, όπως βασίμως κρίθηκε από το Κλιμάκιο με τον δεύτερο διαπιστωθέντα από αυτό διακωλυτικό λόγο. Πλην όμως, το Δικαστήριο, συνεκτιμώντας ότι: **α)** στον συγκεκριμένο διαγωνισμό αναπτύχθηκε ανταγωνισμός, καθώς υπέβαλαν προσφορά δύο εταιρείες, ενώ περαιτέρω εκδήλωσαν ενδιαφέρον και άλλοι οικονομικοί φορείς, **β)** ναι μεν ασκήθηκε προδικαστική προσφυγή κατά της νομιμότητας του επίμαχου όρου, πλην η εταιρεία που προσέφυγε παραιτήθηκε πριν από την εκδίκασή της από την Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), **γ)** κανείς εκ των συμμετεχόντων στη διαγωνιστική διαδικασία δεν αποκλείστηκε κατ' εφαρμογή του και **δ)** οι υπό ανάθεση υπηρεσίες, λόγω της φύσης τους, απευθύνονται σε εξειδικευμένο και περιορισμένο κύκλο ενδιαφερομένων οικονομικών φορέων, κρίνει κατά πλειοψηφία ότι, κατ' εξαίρεση στην προκειμένη περίπτωση, η ως άνω πλημμέλεια δεν παρίσταται ουσιώδης και δεν δύναται να επιφέρει πλήγμα στην αντικειμενική ακεραιότητα της διαγωνιστικής διαδικασίας (πρβλ. απόφ. 2141/2020, 2498/2020 Ολομ., 1556/2021 Εβδ. Τμ. ΕλΣυν). Συνακόλουθα, ο σχετικός προβαλλόμενος με τις ένδικες προσφυγές λόγος πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος.

29. Μειοψήφησε ο Σύμβουλος Ιωάννης Καλακίκος, με τη γνώμη του οποίου συντάχθηκαν οι έχοντες συμβουλευτική γνώμη Πάρεδροι, Ελένη Νικολάου και Ιωάννης Νταλαχάνης, σύμφωνα με την οποίαν η απαίτηση της διακήρυξης για απόκτηση της εμπειρίας στη φύλαξη αποκλειστικά σε δημόσιες αρχές συνιστά, για

τους λόγους που εκτέθηκαν αναλυτικά στην προηγούμενη σκέψη, απαίτηση δυσανάλογη προς το αντικείμενο της ελεγχόμενης σύμβασης και αποτελεί αδικαιολόγητο εμπόδιο στη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων στη διαδικασία ανάθεσής της. Ως εκ τούτου, συνιστά ουσιώδη νομική πλημμέλεια που πλήττει την αντικειμενική ακεραιότητα της διαδικασίας ανάθεσης της ελεγχόμενης σύμβασης και αποτελεί λόγο διακωλυτικό της υπογραφής του οικείου σχεδίου αυτής. Πλην η γνώμη αυτή δεν εκράτησε.

30. Ως προς την τρίτη και τέταρτη διαπιστωθείσες από το Κλιμάκιο πλημμέλειες (σκ. 16-17), που σχετίζονται με το ορισμένο των κριτηρίων αξιολόγησης K1 και K2 και τη βαθμολόγησή τους, με τις κρινόμενες προσφυγές προβάλλεται, με τη μεν πρώτη (της .....) ότι ήταν επιλογή της αναθέτουσας αρχής η αοριστία στη διατύπωσή τους, προκειμένου οι υποψήφιοι ανάδοχοι να έχουν την ευχέρεια διαμόρφωσης του περιεχομένου της προσφοράς τους, με τη δε δεύτερη ότι «η παράθεση των κριτηρίων αυτών (...) παρίσταται απολύτως ειδική, ορισμένη και σαφής» και, επίσης, ότι η εφαρμογή τους ήταν ενιαία για όλους τους τυχόν διαγωνιζόμενους οι οποίοι είχαν τη δυνατότητα να ζητήσουν διευκρινίσεις σε περίπτωση που επιθυμούσαν. Περαιτέρω, προβάλλεται με την πρώτη κρινόμενη προσφυγή ότι τα υποκριτήρια, αν και συνοπτικώς διατυπωθέντα, πάντως περιγράφουν το ελάχιστο αναγκαίο περιεχόμενο της τεχνικής προσφοράς των υποψηφίων, ενώ, ιδίως, όσον αφορά τα υποκριτήρια K1β και K2β, οι υποψήφιοι που συμμετέχουν σε διαγωνισμούς γνωρίζουν τους κανόνες κατάρτισης των τεχνικών τους προσφορών. Αναφορικά με τον διακωλυτικό λόγο που ανέδειξε το Κλιμάκιο σχετικά με την πληρότητα της αιτιολογίας του από 3.8.2021 Πρακτικού 3 της Επιτροπής Διαγωνισμού, με τις κρινόμενες προσφυγές προβάλλεται ότι η σχετική κρίση της ανωτέρω Επιτροπής είναι πλήρως και νομίμως αιτιολογημένη, καθώς διαπιστώνει, με τρόπο συνοπτικό, κατόπιν παροχής και των αναγκαίων διευκρινίσεων, τη συμμόρφωση της μοναδικής υποβληθείσας προσφοράς με τις ελάχιστες απαιτήσεις των κριτηρίων K1 και K2 της διακήρυξης, χωρίς να καταλείπεται πεδίο συγκριτικής αξιολόγησης. Περαιτέρω, στο, ενσωματωμένο στο

δικόγραφο της δεύτερης κρινόμενης προσφυγής, από 12.1.2022 Πρακτικό 6 της Επιτροπής Διαγωνισμού, του οποίου, πάντως, η έγκριση από το αρμόδιο διοικητικό όργανο δεν προκύπτει, και το οποίο συμπληρώνει το προγενέστερο από 3.8.2021 Πρακτικό 3 της ίδιας Επιτροπής και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του, αναφέρονται, μεταξύ άλλων, επί λέξει, τα εξής: «(...) Αναφορικά με το κριτήριο Κ1.α (...). Η εταιρεία “.....” με την υποβολή των προσκομιζόμενων στην προσφορά της, αφενός με το υπ’ αριθ. 9 αρχείο με τίτλο “09. ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΕΡΓΩΝ_signed” και αφετέρου με το υπ’ αριθ. 10 αρχείο, το οποίο φέρει τον τίτλο “10. ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ” καλύπτει την υπό στοιχείο α’ ελάχιστη απαίτηση, αναφορικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, η οποία απαιτεί για τη διαδικασία σύναψης σύμβασης οι οικονομικοί φορείς να έχουν ολοκληρώσει την παροχή υπηρεσιών, συναφών με την υπό ανάθεση υπηρεσία σε δημόσιες αρχές, με τη χρήση μηχανοκίνητων οχημάτων Patrol και φυλάκων, οι οποίες παρασχέθηκαν κατά την προηγούμενη τριετία (...) με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου παραλήπτη και να προσδιορίζουν εάν περατώθηκαν κανονικά. Ο συνολικός προϋπολογισμός των υπηρεσιών θα πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με το 100% της προϋπολογισθείσας δαπάνης (χωρίς την προαίρεση), μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Ειδικότερα, το υπ’ αριθ. 9 προσκομιζόμενο αρχείο με τον τίτλο “09. ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΕΡΓΩΝ_signed” περιλαμβάνει δώδεκα (12) έργα, των οποίων η περιγραφή αφορά φύλαξη και φρούρηση των κτιρίων, εγκαταστάσεων και χώρων διαφόρων δημοσίων αρχών και άρα ανταποκρίνεται στην απαίτηση της διακήρυξης, η δηλωθείσα παροχή υπηρεσιών αφορά παροχή υπηρεσιών συναφών με την υπό ανάθεση υπηρεσία, όπως παροχή υπηρεσιών φύλαξης προς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (όπως ο Δήμος ..... και ο Δήμος .....) και άλλων δημοσίων αρχών, όπως είναι ο δημόσιος φορέας Ειδικός Διαβαθμιδικός Σύνδεσμος Νομού ....., τα οποία άπαντα έχουν περατωθεί κανονικά, εντός του τασσόμενου στην Διακήρυξη χρονικού διαστήματος (...). Προς επιβεβαίωση και εξακρίβωση των ανωτέρω, προσκομίζεται και το υπ’ αριθ. 10

αρχείο, το οποίο περιλαμβάνει τις βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης των, στον κατάλογο κυριότερων έργων, περιλαμβανομένων έργων. Κατά τα ανωτέρω η προσφορά της εταιρείας “.....”, καλύπτει τις ελάχιστες απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών και ως εκ τούτου βαθμολογείται με 100 βαθμούς. Αναφορικά με το Κριτήριο Κ1.β (...) Η εταιρεία “.....” προσκόμισε στην προσφορά της αρχείο με τίτλο “05. Τεχνική προσφορά – επιχειρησιακό σχέδιο_signed”, το οποίο αποτελεί την Τεχνική Περιγραφή σύμφωνα με τις Τεχνικές Προδιαγραφές του Παραρτήματος Ι της Διακήρυξης (...). Στην εν λόγω τεχνική προσφορά της – Επιχειρησιακό σχέδιο η εταιρεία “.....”, δήλωσε, μεταξύ άλλων, ότι αφ’ ενός διαθέτει κέντρο ελέγχου, που λειτουργεί καθ’ όλη τη διάρκεια του 24/ώρου και με το οποίο θα βρίσκονται σε συνεχή επικοινωνία οι φύλακες, αφ’ ετέρου έχει τη δυνατότητα να επέμβει με δικά της μέσα (αυτοκίνητα, μηχανές) σε τυχόν κλήση των φυλάκων του κτιρίου για βοήθεια, σε περίπτωση ανάγκης. Επιπλέον δεσμεύτηκε ότι πληροί τις απαιτήσεις και τεχνικές προδιαγραφές του Αναδόχου (Α.3.1. του Παραρτήματος Ι), ομοίως δε δεσμεύτηκε ότι πληροί τις απαιτήσεις και τεχνικές προδιαγραφές για το απασχολούμενο προσωπικό του αναδόχου (Α.3.6. του Παραρτήματος Ι) και ότι θα τηρεί το χρονοδιάγραμμα παροχής υπηρεσιών, όπως αυτό περιγράφεται στο Παράρτημα Ι Α.3.7. Ομοίως, με το αρχείο της “07. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ....._signed” η εταιρεία “.....” έκανε εκτενή παρουσίαση του προσωπικού της (φύλακες), την κατάρτιση αυτών μέσω σεμιναρίων, τις παρεχόμενες υπηρεσίες ασφάλειας της εταιρείας, προχώρησε σε εκτενή περιγραφή του Κέντρου Λήψεως Σημάτων, καθώς και την υπηρεσία σύνδεσης συστημάτων συναγερμού με αυτό και τη λειτουργία της υπηρεσίας άμεσης επέμβασης. Τέλος, με το υποβληθέν αρχείο της “08. ΔΟΜΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ_signed”, η εταιρεία “.....” περιέγραψε τον Τεχνικό Εξοπλισμό που διαθέτει για την υλοποίηση της Σύμβασης, ήτοι το Κέντρο Λήψεως Σημάτων και Εικόνας της εταιρείας και τη δυνατότητα επεξεργασίας διαφόρων σημάτων από αυτό, την παροχή της υπηρεσίας άμεσης επέμβασης, επί 24ώρου

βάσεως, τη χρησιμοποίηση του συστήματος Active Guard System, συστήματος security σε χρόνο real-time, τα τεχνικά χαρακτηριστικά και τα οφέλη αυτού που κατατείνουν στην αρτιότερη υλοποίηση της σύμβασης. (...). Κατά τα ανωτέρω η προσφορά της εταιρείας “.....” καλύπτει τις ελάχιστες απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών και ως εκ τούτου βαθμολογείται με 100 βαθμούς. Αναφορικά με το Κριτήριο αξιολόγησης Κ2.α (...) Η εταιρεία “.....”, σύμφωνα με τον όρο 2.2.6 της διακήρυξης σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα σε συνδυασμό με τον όρο Β.4. της διακήρυξης για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας, προσκόμισε στο πλαίσιο του υπό έλεγχο διαγωνισμού τα εξής έγγραφα: 1) τον από 15.07.2021 κατάλογο κυριότερων έργων (“09. ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΕΡΓΩΝ_signed”) συναφών με την υπό ανάθεση υπηρεσία σε δημόσιες αρχές, οι οποίες παρασχέθηκαν και την προηγούμενη τριετία (2018, 2019, 2020 συν τον τρέχον έτος 2021). Στον εν λόγω κατάλογο παρατέθηκαν στις σχετικές στήλες και σύμφωνα με το υπόδειγμα της διακήρυξης οι αποδέκτες των παρασχεθεισών υπηρεσιών δημόσιοι φορείς, σύντομη περιγραφή της παρασχεθείσας υπηρεσίας, η διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης και ο προϋπολογισμός αυτής, ενώ για κάθε σύμβαση προσκομίστηκαν οι σχετικές βεβαιώσεις καλής εκτέλεσης εκ μέρους των αποδεκτών της υπηρεσίας δημοσίων φορέων. (...) 2) Αντίγραφο άδειας στολής εγκεκριμένη από το ΓΕΕΘΑ εν ισχύ κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς (“11. ΑΔΕΙΑ ΣΤΟΛΗΣ.pdf”). (...) 3) Αντίγραφο ειδικής άδειας λειτουργίας εν ισχύ κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς με τίτλο “12. ΑΔΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ.pdf”. (...) 4) Αντίγραφο της άδειας ραδιοδικτύου κατηγορίας Α, σε ισχύ, εγκεκριμένη από ΕΕΤΤ. (...) Το εν λόγω αρχείο είχε τίτλο “13. ΑΔΕΙΑ ΡΑΔΙΟΔΙΚΤΥΟΥ.pdf”. 5) Αντίγραφο της βεβαίωσης χρήσης υπηρεσιών TETRA με τίτλο “14. ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΧΡΗΣΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ TETRA.pdf”. (...) 6) Περαιτέρω, η εταιρεία “.....” υπέβαλε την από 15.07.2021 Υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας με τίτλο “21. ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΠΕΡΙ Κ.Λ.Σ._signed.pdf” ότι διαθέτει ιδιόκτητο κέντρο λήψης και διαχείρισης σημάτων συναγερμού, κέντρο λήψεως απομακρυσμένης διαχείρισης

εικόνας-ήχου και διαχείρισης στόλου GPS, στη φυσική έδρα της εταιρείας. Επιπλέον στην ως άνω υπεύθυνη δήλωση αναγράφεται ότι το Κέντρο Λήψεως Σημάτων και Αναφορών λειτουργεί επί 24ώρου βάσεως και λαμβάνει ηλεκτρονικά το στίγμα της θέσης όλων των οχημάτων Patrol, σε πραγματικό χρόνο. Το ως άνω Κέντρο έχει επίσης τη δυνατότητα ηλεκτρονικής παρακολούθησης και ελέγχου των θέσεων των φυλάκων σε πραγματικό χρόνο (σημειακή αναγνώριση), ώστε με τον τρόπο αυτό παρέχονται πληροφορίες για την κίνησή τους και λαμβάνεται συναγερμός σε περίπτωση πτώσης από επίθεση. (...) 8) Με το από 14.07.2021 προσκομισθέν έγγραφο της εταιρείας “.....” με τίτλο “ΔΟΜΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ “.....” η εν λόγω εταιρεία περιέγραψε στα κεφάλαια Α.4, Α.5, Α.6 και Α.7 τις τεχνικές παρακολούθησης, επιβεβαίωσης και τεκμηρίωσης της περιπολίας και άμεσης επέμβασης. (...) Πλέον συγκεκριμένα, στο κεφάλαιο Α.4 περιελήφθη κατάλογος σχετικά με τα μηχανήματα, τις εγκαταστάσεις και τον τεχνικό εξοπλισμό που θα διατεθούν για την εκτέλεση της σύμβασης. Ακολούθως, στο κεφάλαιο Α.5 πραγματοποιήθηκε περιγραφή των οχημάτων περιπολίας της εταιρείας σημειώνοντας ότι η εταιρεία έχει αναπτύξει και εφαρμόζει Σύστημα Διαχείρισης Οδικής Ασφάλειας, το οποίο ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του ΕΛΟΤ EN ISO 39001:2012. (...) Σημειώνεται ότι άπασες οι προσφερόμενες από την “.....” υπηρεσίες πληρούν τους όρους της διακήρυξης και δη των τεχνικών προδιαγραφών αυτής. Κατόπιν των ανωτέρω, η προσφορά της εταιρείας “.....” καλύπτει τις ελάχιστες απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών και ως εκ τούτου βαθμολογείται με 100 βαθμούς όσον αφορά το κριτήριο αξιολόγησης Κ2.α. Σχετικά με το κριτήριο αξιολόγησης Κ2.β. (...) Η εταιρεία “.....”, ομοίως σύμφωνα με τον όρο 2.2.6. της διακήρυξης σχετικά με την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα σε συνδυασμό με τον όρο Β.4. της διακήρυξης για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας, προσκόμισε στο πλαίσιο του υπό έλεγχο διαγωνισμού τα εξής έγγραφα: 1) Με το από 14.07.2021 προσκομισθέν έγγραφο της εταιρείας “.....” με τίτλο “ΔΟΜΕΣ

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ “.....”, όπως προαναφέρθηκε, η εν λόγω εταιρεία περιέγραψε στα σχετικά κεφάλαια (Α.4 – Α.7) τα καθήκοντα, τις υποχρεώσεις και την εν γένει οργάνωση των φυλάκων. Επιπροσθέτως δε στο κεφάλαιο Α.8, με τίτλο «Μέθοδος επόπτευσης και συστήματος καταγραφής και αρχειοθέτησης πεπραγμένων φύλαξης», η εταιρεία παρέθεσε τα χρησιμοποιούμενα μέσα επικοινωνίας με τους φύλακες και επόπτευσης αυτών και τις σχετικές ακολουθούμενες μεθόδους στο πλαίσιο της οργάνωσης της δραστηριότητάς τους. Ομοίως στο κεφάλαιο Α.9 με τίτλο «Σύστημα καταγραφής πραγματοποιηθέντων ελέγχων» παρουσίασε το διατιθέμενο από αυτήν σύστημα TIME PATROL για την ηλεκτρονική σημειακή αναγνώριση των φυλάκων, ώστε να ελέγχεται η θέση και η πορεία τους είτε εκτελούν εποχούμενη είτε πεζή περιπολία. Με την σχετική περιγραφή αποδείχθηκε η δυνατότητα της εταιρείας περί άμεσης επικοινωνίας και ελέγχου μεταξύ του Κέντρου Ελέγχου αυτής και των φυλάκων, οι οποίοι οφείλουν να περνούν σε προκαθορισμένες ώρες και ημέρες από τα σημεία ελέγχου. 2) Την από 14.07.2021 βεβαίωση ότι διαθέτει ενταγμένο στο προσωπικό της υπεύθυνο έργου με προϋπηρεσία τουλάχιστον 10 ετών με τίτλο αρχείου “16. ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΕΡΓΟΥ_signed.pdf”. (...) Ειδικότερα προς απόδειξη της εμπειρίας του υπευθύνου έργου προσκομίστηκαν από την “.....” στο αρχείο με τίτλο “15. ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΕΡΓΟΥ.pdf” τα εξής έγγραφα: α) Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα (...), β) (...) άδεια εργασίας προσωπικού ασφαλείας ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας κατηγορίας Α΄ (...) γ) ένσημα του ασφαλιστικού φορέα ΕΦΚΑ του υπευθύνου έργου (...). 3) Η εταιρεία “.....” προσκόμισε, ως ανωτέρω αναφέρθηκε, Κατάσταση Επιθεώρησης Εργασίας (...) από την οποία προκύπτει ότι η εταιρεία διαθέτει στο προσωπικό της κατ’ ελάχιστο πενήντα (50) φύλακες με μόνιμη πλήρη απασχόληση (...). Περαιτέρω, η “.....” υπέβαλε τις άδειες εν ισχύ (κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς) άδειες εργασίας προσωπικού ασφαλείας ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας κατηγορίας Α΄ τριάντα πέντε (35)

φυλάκων, οι οποίοι θα αποτελούν και την ομάδα έργου (...). 4) Επιπλέον, η εταιρεία “.....” προσκόμισε την άδεια εργασίας ασφαλείας ιδιωτικών επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών ασφαλείας κατηγορίας Β΄ του εργαζομένου (...) από την οποία προέκυψε ότι η εν λόγω εταιρεία διαθέτει στο προσωπικό της με πλήρη απασχόληση τουλάχιστον ένα (1) Τεχνολόγο – Ηλεκτρονικό (...). 5) Προς επίρρωση των ανωτέρω, η εταιρεία “.....” προσκόμισε την από 15.07.2021 βεβαίωση με τίτλο αρχείου “25. BEBAIΩΣH ΓΙΑ ΤΕΧΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ_signed.pdf”, στην οποία βεβαίωσε ότι η εταιρεία διαθέτει τεχνικό τμήμα στελεχωμένο με πλήρως καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό, το οποίο πραγματοποιεί εγκαταστάσεις και συντηρήσεις συστημάτων ασφαλείας σε ιδιωτικούς και επαγγελματικούς χώρους. (...). Κατόπιν των ανωτέρω, η προσφορά της εταιρείας “.....” καλύπτει τις ελάχιστες απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών και ως εκ τούτου βαθμολογείται με 100 βαθμούς όσον αφορά το κριτήριο βαθμολόγησης Κ2.β. (...).».

31. Με τα δεδομένα αυτά, το Δικαστήριο κρίνει, κατά πλειοψηφία, ότι τα κριτήρια ανάθεσης Κ.1 και Κ.2 της διακήρυξης είναι, σύμφωνα και με όσα έγιναν δεκτά ανωτέρω και όπως βασίμως προβάλλεται με τη δεύτερη κρινόμενη προσφυγή, ορισμένα, καθώς συνάπτονται με τις απαιτήσεις του άρθρου 2.4.3.2 της διακήρυξης για το περιεχόμενο της τεχνικής προσφοράς των υποψηφίων. Ειδικότερα, βάσει των κριτηρίων αυτών, βαθμολογούνται διάφορες πτυχές της προσφοράς, ήτοι η προσέγγιση υλοποίησης της σύμβασης και οι δομές, η οργάνωση και η λειτουργία των υποψηφίων αναδόχων, χωρίς η επιγραμματική διατύπωσή τους να κρίνεται ότι απέτρεψε τη συμμετοχή στον διαγωνισμό περισσότερων οικονομικών φορέων. Εξάλλου, τα εν λόγω κριτήρια, με τη συγκεκριμένη διατύπωση, για την οποία ουδόλως ζητήθηκαν διευκρινίσεις, ήταν εφαρμοστέα για όλους τους υποψηφίους (πρβλ. 1359/2020 VI Τμ., 1160/2021 Έβδ. Τμ. ΕλΣυν), ενώ, σε κάθε περίπτωση, λόγω της υποβολής μίας προσφοράς, δεν άσκησε, εξ αντικειμένου, επιρροή στο αποτέλεσμα της διαδικασίας. Πρέπει, συνεπώς, να γίνουν δεκτοί οι σχετικός προβαλλόμενοι λόγοι της δεύτερης προσφυγής.

32. Μειοψήφησε ο Σύμβουλος Ιωάννης Καλακίκος, με τη γνώμη του οποίου συντάχθηκαν οι έχοντες συμβουλευτική γνώμη Πάρεδροι, Ελένη Νικολάου και Ιωάννης Νταλαχάνης, σύμφωνα με την οποία τα επίμαχα κριτήρια ανάθεσης παρίστανται αόριστα και ασαφή, δεδομένου ότι, όπως ορθώς διέλαβε η προσβαλλόμενη πράξη, ούτε οι υποψήφιοι οικονομικοί φορείς ήταν δυνατό να αντιληφθούν το περιεχόμενό τους κατά τον ίδιο τρόπο, ούτε παρήγαγαν επαρκή δέσμευση για την αναθέτουσα αρχή ως προς την με αντικειμενικό τρόπο αξιολόγηση και βαθμολόγησή τους. Ειδικότερα, τα κριτήρια ανάθεσης στην περίπτωση της αξιολόγησης με βάση τη βέλτιστη σχέση ποιότητας – τιμής δεν μπορεί να παρατίθενται στη διακήρυξη τηλεγραφικά, υπό τη μορφή τίτλων, αντιθέτως, απαιτείται ειδικότερη ανάλυση αυτών, προκειμένου αφενός μεν κάθε υποψήφιος να δύναται να γνωρίζει το περιεχόμενο της τεχνικής του προσφοράς με συγκεκριμένο τρόπο και αφετέρου να μπορεί η χορηγηθείσα σε αυτόν βαθμολογία να ελεγχθεί σε επίπεδο δικαστικό ή διοικητικό. Όταν η διακήρυξη αρκείται, όπως εν προκειμένω, σε γενικόλογη αναφορά κριτηρίων ανάθεσης, καταλείπεται ευρύ περιθώριο αξιολόγησης των προσφορών με βάση υποκειμενικά κριτήρια των οργάνων της αναθέτουσας αρχής και, παρέχεται, κατ' επέκταση, η δυνατότητα στην αναθέτουσα αρχή, κατά παράβαση των αρχών της διαφάνειας, της ισότητας και του ανταγωνισμού να επιλέξει τον υποψήφιο της αρεσκείας της, χορηγώντας του την υψηλότερη βαθμολογία. Επομένως, οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί του δεύτερου προσφεύγοντα περί σαφήνειας των κριτηρίων αυτών, χωρίς περαιτέρω να προβάλλονται επιχειρήματα προς επίρρωση της άποψης αυτής, είναι αβάσιμα και απορριπτέα, όπως, αντίστοιχα, αβασίμως προβάλλεται (με την πρώτη προσφυγή) ότι η αοριστία και η ασάφεια διατύπωσης των κριτηρίων ανάθεσης ήταν ηθελημένη εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής, αφού τέτοιου είδους διατυπώσεις όρων της διακήρυξης δεν τελούν σε αρμονία με το ενωσιακό και το εθνικό δίκαιο. Πλην η γνώμη αυτή δεν εκράτησε.

33. Περαιτέρω, ορθώς έγινε δεκτό από το Κλιμάκιο ότι το από 3.8.2021 Πρακτικό 3 της Επιτροπής Διαγωνισμού δεν έχει αιτιολογηθεί νομίμως (βλ. σκ. 17),

καθότι δεν παρατίθεται λεκτική αιτιολόγηση της βαθμολογίας που έλαβε η μοναδική παραδεκτός συμμετέχουσα εταιρία σε κάθε επιμέρους κριτήριο αξιολόγησης. Στο ίδιο Πρακτικό, ουδεμία αναφορά γίνεται σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της βαθμολογηθείσας τεχνικής προσφοράς ως προς τα κριτήρια K1 και K2, παρά μόνον περιγραφή των εν λόγω κριτηρίων, όπως αυτά παρατίθενται στην οικεία διακήρυξη, καθώς και γενικόλογη αναφορά ότι η εν λόγω προσφορά «ικανοποιεί ακριβώς τους όρους και τις απαιτήσεις των κριτηρίων K1 (K1α-K1β), K2 (K2α-K2β) της διακήρυξης». Εξάλλου, παραδεκτή κρίνεται η προσκόμιση το πρώτον ενώπιον του Δικαστηρίου του, ενσωματωμένου στο δικόγραφο της δεύτερης προσφυγής, από 12.1.2022 Πρακτικού 6 της Επιτροπής Διαγωνισμού περί αιτιολόγησης της τεθείσας βαθμολογίας, προς άρση της ως άνω διαπιστωθείσας πλημμέλειας της βαθμολόγησης των κριτηρίων ανάθεσης, διότι η διαπιστωθείσα κατά τον προσυμβατικό έλεγχο πλημμέλεια αφορά στην αιτιολόγηση της τεχνικής αξιολόγησης της μοναδικής υποβληθείσας προσφοράς (πρβλ. αποφ. 1647/2020 Τμ. Μείζ. Επτ. Συνθ., βλ. 2643/2020, 1160/2021 Έβδ. Τμ. ΕλΣυν). Ωστόσο, το Δικαστήριο κρίνει την αιτιολόγηση της βαθμολογίας ανεπαρκή. Τούτο διότι με το ως άνω προσκομισθέν Πρακτικό, μολονότι τυπικώς αφορά στη βαθμολόγηση των κριτηρίων αξιολόγησης K1 και K2, στην ουσία κρίνεται, όπως σαφώς προκύπτει και από την παράθεση αυτούσιου του κειμένου του Πρακτικού στη σκέψη 30, κατά πόσον οι όροι της διακήρυξης περί τεχνικής ικανότητας εκτέλεσης της σύμβασης (2.2.6), πληρούνται από τη μοναδική εναπομείνασα στον διαγωνισμό εταιρεία. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της λεκτικής βαθμολόγησης των κριτηρίων K1.α K2.α και K2.β, αφού διαπιστώνεται η προσκόμιση από την ανάδοχο εταιρεία των αποδεικτικών της τεχνικής ικανότητας μέσων, τα οποία ζητούνται από το άρθρο 2.2.9.2. παρ. Β4 της διακήρυξης (ήτοι κατάλογος κυριότερων έργων, άδεια στολής, άδεια λειτουργίας της εταιρείας, άδεια ραδιοδικτύου, βεβαίωση χρήσης υπηρεσιών TETRA, υπεύθυνη δήλωση του νομίμου εκπροσώπου ότι η ανάδοχος διαθέτει ιδιόκτητο κέντρο λήψης και διαχείρισης σημάτων συναγερμού κλπ., αποδεικτικό σημειακής αναγνώρισης φυλάκων, βεβαίωση που αποδεικνύει την απασχόληση υπευθύνου έργου με προϋπηρεσία δέκα

ετών, κατάσταση επιθεώρησης εργασίας από την οποία αποδεικνύεται η απασχόληση 50 φυλάκων, άδειες εργασίας 35 φυλάκων που θα αποτελούν την ομάδα έργου, άδεια εργασίας που αποδεικνύει ότι η ανάδοχος απασχολεί έναν τεχνολόγο-ηλεκτρονικό), στη συνέχεια διατυπώνονται οι κρίσεις ότι με τα στοιχεία αυτά η προσφορά καλύπτει τις ελάχιστες απαιτήσεις των τεχνικών προδιαγραφών και «ως εκ τούτου βαθμολογείται με 100 βαθμούς». Ωστόσο, η Επιτροπή Διαγωνισμού είχε ήδη αξιολογήσει την τεχνική προσφορά της εταιρείας, με το από 20.8.2021 Πρακτικό 3 της, ως «άρτια και πλήρη» και, συνεπώς, διατυπώνοντας εκ νέου αναλυτική κρίση επ' αυτής, δεν αίρει την έλλειψη αιτιολογίας της βαθμολόγησης των κριτηρίων αξιολόγησης, το δε επιγενόμενο Πρακτικό 6 εξακολουθεί να στερείται αιτιολογίας ως προς την εν λόγω βαθμολόγηση. Ωστόσο, το Δικαστήριο συνεκτιμώντας, ιδίως, ότι στην τελική φάση της διαγωνιστικής διαδικασίας συμμετείχε τελικώς μόνο η πρώτη προσφεύγουσα, κρίνει, κατά πλειοψηφία, ότι η εντοπισθείσα από το Κλιμάκιο πλημμέλεια της μη λεκτικής βαθμολόγησης, σε συνδυασμό με την έλλειψη επαρκούς αιτιολογίας του προσκομισθέντος το πρώτον ενώπιον του Τμήματος Πρακτικού 6, δεν παρίσταται, στην προκειμένη περίπτωση, ουσιώδης και δεν άσκησε αποφασιστική επιρροή στο αποτέλεσμα της διαγωνιστικής διαδικασίας. Άλλωστε η βαθμολογία που αποδόθηκε στην τεχνική προσφορά της πρώτης προσφεύγουσας αποδεικνύει την κάλυψη όλων των τεχνικών απαιτήσεων της διακήρυξης.

34. Μειοψήφησε ο Σύμβουλος Ιωάννης Καλακίκος, με τη γνώμη του οποίου συντάχθηκαν οι έχοντες συμβουλευτική γνώμη Πάρεδροι, Ελένη Νικολάου και Ιωάννης Νταλαχάνης, σύμφωνα με την οποίαν η πλημμελής βαθμολόγηση των κριτηρίων ανάθεσης είναι ουσιώδης, προεχόντως διότι, παρά την προσκόμιση, εκ των υστέρων, του Πρακτικού 6 της Επιτροπής Διαγωνισμού στο οποίο παρατίθεται συμπληρωματική σε σχέση με το Πρακτικό 3 αιτιολογία βαθμολόγησης των κριτηρίων ανάθεσης, εντούτοις ούτε με αυτή καθίσταται επαληθεύσιμο ότι η υποβληθείσα τεχνική προσφορά καλύπτει στα επιμέρους κριτήρια τις απαιτήσεις που τίθενται από τη διακήρυξη, χωρίς να παρουσιάζει αποκλίσεις από τα σχετικούς προβλεφθέντα σε αυτήν, δοθέντος ότι η βαθμολόγηση αφορά κατά βάση την τεχνική

επάρκεια της αναδόχου εταιρείας. Τούτο δε καθιστά αδύνατο τον έλεγχο εφαρμογής των κριτηρίων αξιολόγησης από την αναθέτουσα αρχή κατά τρόπο αντικειμενικό και, ως εκ τούτου, υφίσταται ουσιώδης νομική πλημμέλεια που πλήττει την αντικειμενική ακεραιότητα της διαδικασίας ανάθεσης της ελεγχόμενης σύμβασης και αποτελεί λόγο διακωλυτικό της υπογραφής του οικείου σχεδίου αυτής. Η γνώμη, όμως, αυτή δεν εκράτησε.

35. Εξάλλου, αναφορικά με το ύψος του ποσού της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης που προβλέπεται στο άρθρο 10 του υποβληθέντος σχεδίου σύμβασης, ρητώς αναφέρεται στη δεύτερη από τις ανωτέρω ένδικες προσφυγές, ότι θα υπολογιστεί σε ποσοστό 4% επί της εκτιμώμενης προϋπολογισθείσας δαπάνης, μη συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προαίρεσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 72 παρ. 4 του ν. 4412/2016, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 21 του ν. 4782/2021 (Α' 36) και ισχύει για τους διαγωνισμούς οι διακηρύξεις των οποίων δημοσιεύονται μετά την 1^η Ιουνίου 2021 (πρβλ. αποφ. 197-199/2022 Έβδ. Τμ. ΕλΣυν).

36. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, πρέπει οι ένδικες προσφυγές ανάκλησης να γίνουν δεκτές, η δε υπογραφή του υποβληθέντος σχεδίου σύμβασης δεν κωλύεται υπό τον όρο διόρθωσης του άρθρου 10 αυτού, ως προς το ύψος της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, κατά τα διαλαμβανόμενα στην προηγούμενη σκέψη. Τέλος, πρέπει να αποδοθεί στην προσφεύγουσα εταιρεία (.....) το κατατεθέν για την άσκηση της προσφυγής της παράβολο (βλ. άρθρα 335, 336 και 310 παρ. 1 του ν. 4700/2020).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται τις συνεκδικαζόμενες προσφυγές ανάκλησης.

Ανακαλεί την ..... πράξη του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Αποφαίνεται ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του σχεδίου σύμβασης, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της εταιρείας με την επωνυμία «.....» .....» και τον διακριτικό τίτλο «.....», με τίτλο «Για την επιλογή αναδόχου για

την παροχή υπηρεσιών φύλαξης, για την κάλυψη των αναγκών των κτηριακών εγκαταστάσεων του Υπουργείου ..., για χρονικό διάστημα είκοσι επτά (27) μηνών και με δυνατότητα παράτασης για ένα (1) επιπλέον έτος» (Διακήρυξη .....), υπό τον όρο ότι θα διορθωθεί το χρηματικό ποσό της εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης κατά τα αναλυτικότερα διαλαμβανόμενα στο σκεπτικό.

Διατάσσει την απόδοση του κατατεθέντος από την πρώτη προσφεύγουσα («.....») παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε μέσω τηλεδιάσκεψης στις 22 Μαρτίου 2022.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΩΣΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΤΑΛΑΧΑΝΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΠΕΛΑΓΙΑ ΚΡΗΤΙΚΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Τετάρτου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου στις 14 Απριλίου 2022.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΟΥ